

ANNE VAN DOORN

De man die zijn geweten ontlastte

Een Robbie & Lowina mysterie

E-Pulp Publishers

De detectiveromans van Anne van Doorn

De ouders keerden niet terug
De student die zou trouwen
De man die zijn geweten ontlastte

De verhalenbundels van Anne van Doorn

De mysteries van Robbie Corbijn
Meer mysteries voor Robbie Corbijn (verwacht in 2020)

Dit verhaal is verzonnen. Personen, organisaties en gebeurtenissen zijn aan de fantasie van de auteur ontsproten.

De man die zijn geweten ontlastte is een uitgave van

uitgeverij E-Pulp Publishers

© 2019 Anne van Doorn & E-Pulp Publishers

Omslagontwerp & lay-out: Jan van den Boogaart

Omslagbeeld: M.P.O. Books

ISBN: 978-94-92715-33-3 (paperback)

ISBN: 978-94-92715-34-0 (e-book)

NUR 331

www.e-pulp.nl
www.annevandoorn.be

Proloog

De mens is een ondoorgroendelijk wezen. Kun je bijvoorbeeld de balans over iemand opmaken op basis van wat anderen over hem zeggen? Is het mogelijk objectief een oordeel te vellen over iemand die je van nabij hebt meegemaakt, met wie je dagelijks bent omgegaan? Hoe dan? Is de manier waarop iemand zich blootgeeft, in woord en daad, een goede graadmeter voor zijn persoon? Is de manier waarop anderen zich over hem uitlaten een goede graadmeter? Kun je op basis daarvan bijvoorbeeld weten of je iemand kunt vertrouwen? Of geven alle uitingen slechts een beperkt zicht?

Wat iemand zegt, kunnen leugens zijn om zichzelf op te hemelen, een ander te beïnvloeden of om een derde persoon zwart te maken. Wat iemand doet, kan zijn bedoeld om een mooie indruk van zichzelf te geven, om bij een ander in het gevlij te komen. Een gezicht kan boekdelen spreken, maar wie zegt dat het niet een pokergezicht is dat maskeert wat er werkelijk in iemands hart leeft? Als er een vak is waarin schijn en werkelijkheid van elkaar gescheiden moeten worden om tot de kern door te dringen, is dat het recherchevak.

In het archief van Recherchebureau Corbijn – Research & Discover ligt een dun dossier opgeborgen. Het gaat over de verdwijning van Tessa Verwold, die in 1983 uit de christelijke woongemeenschap Caritashoeve wegliep. Is de balans over haar persoon op te maken op basis van wat anderen over haar zeggen? Haar familieleden in Oegstgeest zouden haar omschrijven als een meisje met een zwartgeblakerde ziel, een duivelskind. Ze zouden bijval krijgen van enkele bewoners van de Caritashoeve. Maar als ze niet was verdwenen, wat zou Tessa tot haar verdediging zeggen?

Wat zegt het over haar dat zij, vijfendertig jaar na haar verdwijning,

door iedereen vergeten lijkt? Neem bijvoorbeeld de leden van de Gehervormeerde Eenheidskerk in Amersfoort, het kerkgenootschap waar zij een jaar lang deel van was, waar zij tot geloof kwam, belijdenis deed en zich liet dopen. Maar misschien is die kerk niet het sterkste voorbeeld, want zij lijkt zelf ook vergeten te zijn. Aan de Van Marnixlaan in het Bergkwartier staat een laag, verpauperd gebouw. Automobilisten en fietsers schieten er achteloos aan voorbij doordat het op enige afstand van de weg staat, weggestopt achter hoog opgeschoten struiken die al enige jaren niet zijn gesnoeid. Het paadje naar de ingang is daardoor nauwelijks nog zichtbaar.

De teruggetrokken positie verhult de afbladderende verf van de kozijnen, de graffiti op de muren en de ingegooide ruiten. Nog even en het pand gaat tegen de vlakte en zal niets eraan herinneren dat hier jarenlang diensten werden gehouden van de Gehervormeerde Eenheidskerk. De kerkgangers trokken vijf jaar geleden de deur voor het laatst achter zich dicht. Slechts weinigen daarvan herinneren zich Tessa Verwold. Het tragische van haar verdwijning is dat men nooit intensief naar haar heeft gezocht waardoor het lijkt alsof men opgelucht was dat ze er niet meer was. Vijfendertig jaar later is het alsof ze nooit heeft bestaan. Een zoektocht op internet levert voor haar naam zelfs geen enkele treffer op.

Wat zegt het over haar dat niemand haar heeft laten opsporen, ook niemand van de Caritashoeve, de woongemeenschap die lange tijd in Hooglanderveen was gevestigd. De bewoners maakten haar een jaar lang van zeer nabij mee. Tessa leek zich er helemaal thuis te voelen. Ze ging er vriendschappen aan, leerde piano spelen en begon voortvarend aan een kappersopleiding. Ze kreeg verkering met de zoon van een drukker uit Soest die zij in de kerk had ontmoet. De toekomst leek haar toe te stralen.

Maar wat zeggen al die gebeurtenissen over haar als persoon, over wat er werkelijk in haar leefde? De bewoners zullen in herinnering brengen dat het dezelfde Tessa Verwold was die hen in grote problemen bracht. Een lange gevangenisstraf hing hen boven het hoofd doordat Tessa hen uit pure wraakzucht ophitste tegen iemand van wie zij afwilde, waarna de bewoners, meegeslept door haar emoties, een misdrijf begingen. In het archief van de Amersfoortse Courant is nog een bericht te vinden dat aan die gebeurtenis herinnert.

Politie zoekt getuigen mishandeling

Stadsredactie

AMERSFOORT. De politie is op zoek naar getuigen van een grove mishandeling op vrijdag 18 november. Op de Lange-gracht ter hoogte van de Elleboogkerk is rond 19.00 uur een man op de fiets door een groep jongeren belaagd. Het slachtoffer kwam daarbij ten val. Hij is geslagen en tegen het hoofd geschopt. Per ambulance en in kritieke toestand is hij naar het ziekenhuis gereden. De daders ontkwamen via de Kerkgang. Wie getuige is geweest van dit incident kan bellen met de politie.

Tessa zal hebben beseft dat zij, als de aanstichtster, hiermee niet zou weggomen. In dezelfde nacht waarin de politie jacht maakte op de groep jongeren, kneep zij ertussen uit. Het slachtoffer, dat ternauwernood overleefde, was lid van de Gehervormeerde Eenheidskerk. Misschien kan hiermee worden verklaard dat zij nooit is gemist, dat nooit iemand haar liet opsporen. De verbijstering moet groot zijn geweest dat zij had aangezet tot een bijna dodelijk misdrijf. Was de belijdenis van haar geloof en haar doop dan gedaan om een mooie indruk van zichzelf te geven en geaccepteerd te worden? Verhulde ze wat er werkelijk in haar leefde?

Wat kan er tot haar verdediging worden genoemd? Haar moeilijke jeugd?

Tessa werd op 30 juni 1960 in Leiderdorp geboren. Haar vader was daar onderwijzer op een lagere school. Haar Portugese moeder Beatriz werkte tot haar trouwen in de bakkerswinkel waar ze haar man voor het eerst ontmoette. Lang duurde hun geluk niet. Toen ze bijna vijf was, verloor Tessa haar moeder door een auto-ongeluk. Tessa veranderde in korte tijd van een onbezorgd, vrolijk meisje in een kind waar al het negatieve in de wereld aan kleefde. Dat haar vader een jaar later hertrouwde met een vrouw uit een welgestelde familie, deed de situatie verergeren. Het gezin verhuisde naar een kapitale villa in Oegstgeest. In de jaren daarna werden er in hoog

tempo kinderen geboren.

Tessa was er niet gelukkig. Het boterde niet met haar stiefmoeder, en ze voelde zich achtergesteld ten opzichte van de andere kinderen, die van hun moeder alle aandacht kregen. In februari 1972, kort nadat de stiefmoeder haar derde kind op de wereld had gezet, liep Tessa voor het eerst weg. Ver kwam ze niet. Een buurman vond het elfjarige meisje nog dezelfde avond in de Leidse Hout. Ruim vijf jaar later was het opnieuw raak. Bij de opsporing moest de politie zich behelpen met een vaag kiekje van het meisje, een jaar eerder genomen tijdens een sportactiviteit van haar school. Deze keer duurde het acht dagen voor Tessa, totaal uitgeput en uitgehongerd, werd gevonden.

Op haar achttiende verliet Tessa Verwold definitief haar ouderlijk huis en verhuisde naar Amsterdam, waar ze een baantje in een supermarkt kreeg. Haar verwanten in Oegstgeest leken haar al snel te vergeten, alsof ze opluchting voelden. Er was sporadisch contact. Als Tessa wat van zich liet horen, waren haar berichten opmerkelijk positief. Ze had het in de hoofdstad naar haar zin, het ging haar goed. Dat de werkelijkheid anders was, ontdekte haar vader een kleine vier jaar later. Een oud-leerling van zijn school had Tessa in de hoofdstad gezien. Ze zwierf over straat, was vervuild en sterk vermagerd. Op haar woonadres was ze al niet meer bekend. Na lang zoeken vond haar vader haar in een kraakpand, al kostte het hem moeite zijn dochter te herkennen in de vroeg oude vrouw met ingevallen mond. Ze reageerde dof en apathisch.

Hij trok zich haar lot aan en liet haar opnemen in een afkickkliniek. Daar ontmoette Tessa de zeven jaar jongere Els Marsman, die net als zij uit de regio Leiden kwam. Toen haar afkickprogramma erop zat, lieten Els' ouders haar overplaatsen naar de Caritashoeve, waar kwetsbare en ontspoorde jongeren werden opgevangen en begeleid bij het vinden van een plek in de maatschappij. Hoewel Tessa Verwold geen lid van een kerk was, drong zij bij haar vader erop aan dat hij voor haar ook een opname zou regelen.

Wat motiveerde haar om naar Hooglanderveen te gaan? De vriendschap met Els Marsman? Zocht ze naar een thuis dat ze na de dood van haar moeder was kwijtgeraakt? Maar ondanks dat ze na een klein jaar haar draai in het leven leek te hebben gevonden, ont-

spoorde ze volledig en nam anderen mee in haar val. Tessa Verwold pakte 's nachts haar boeltje en verdween, waarna niemand zich om haar bekommerde. En de politie? Die maakte geen werk van de verdwijning: Tessa had immers al de reputatie een wegloper te zijn.

Is de balans over haar persoon op te maken uit deze gebeurtenissen, of uit wat anderen over haar zeggen? Valt zij eigenlijk na vijfendertig jaar nog te doorgronden? Of zegt die lange periode zonder levensteken niet iets heel anders?

Heeft ze Hooglanderveen nooit verlaten?

Hoofdstuk 1

Het was een hete julidag. De zon blakerde het asfalt terwijl ik op mijn motorfiets wachtte tot het brugdek zou zakken en ik Leiden kon binnenrijden. De auto's voor me schitterden in het licht. Een paar bestuurders waren uitgestapt om het minimale zuchtje wind in hun gezicht te voelen. Rechts naderde in het kanaal een elegant zeilschip, de zeilen amper opbollend in de wind.

Hoewel het zaterdag was en officieel mijn vrije dag, was ik op weg naar kantoor. En waarom ook niet? In de flat die ik sinds afgelopen kerst met mijn nicht Jikke deelde, was het door de hitte echt niet uit te houden. Een verkoelend ritje op de motor naar Amsterdam leek me een beter idee. Sinds een paar maanden beschikte ik over een sleutel van onze postbus daar. Omdat Robbie voor een onderzoek met onze Brits-Kosovaarse collega Rodney Lucas in India zat om een vermiste Schot op te sporen, was het mijn taak de post te halen. Vandaag was er slechts één brief.

De mast schoof tergend langzaam voorbij. Uit de andere richting naderde een vrachtboot. Even verderop rees de imposante verschijning van de Kolos van Cronesteyn op, een oranje, rond flatgebouw, dat majestueus afstak tegen de strakblauwe lucht. Hoe warm zou het in ons kantoor zijn? Als het meeviel, kon ik er nog wat werk doen. Het was de laatste tijd erg druk.

Over vier maanden was het drie jaar geleden dat ik begon en ik herinnerde me nog goed hoe onzeker ik toen was, en hoe zwaar ik het werk vond door de dikke dossiers die Robbie me liet bestuderen, door de gruwelijke details daarin van onopgeloste moorden, door het aangrijpende verdriet van achterblijvers en nabestaanden. Sindsdien had ik veel geleerd, grote fouten gemaakt, maar gelukkig ook een paar lastige zaken opgelost.

Het ging goed met Recherchebureau Corbijn – Research & Dis-

cover, zo goed zelfs dat mijn werkgever Robert Antoine Corbijn het erover had meer mensen in dienst te nemen. Ik zag het helemaal zitten om in de komende jaren nieuwe collega's in te wijden in de mysteries van ons vak. Dat het nooit zover zou komen, kon ik op dat moment echter onmogelijk voorzien, noch dat het schimmige verleden van Robbie zou leiden tot een abrupte ontbinding van het recherchebureau. Maar nu loop ik vooruit op een afloop die ik liever, als ik had geweten hoe, uit alle macht had afgewenteld.

Mijn werkgever was een mysterie dat dan ook nog maar half was opgehelderd. Al in de eerste maanden had onze bejaarde buurvrouw Lettie Krefth me toegefluiserd dat Robbie Corbijn niet zijn echte naam was. Destijds had ik die opmerking terzijde geschoven alsof Lettie zich moest vergissen. Inmiddels wist ik wel beter. Mijn vriend Frederico, die bij de Haagse politie werkte, had het geheim van mijn werkgever ontdekt. Hoewel Robbie beweerde dat hij politiemans was geweest, had er nooit iemand met die naam bij het korps gezeten. Er bestond wel een Robert Antoine Corbijn, maar die was naar Australië geëmigreerd. Ruim een jaar geleden ramde een vrachtwagen beladen met betonblokken zijn auto frontaal. Er was bijna niets meer van hem over.

John. Dat was de echte naam van mijn werkgever, had Lettie Krefth beweed.

De bestuurders begonnen in te stappen. Het tweede vaartuig was de brug gepasseerd, het dek begon geleidelijk te zakken.

Het had me nooit dwarsgezeten dat ik de ware identiteit van mijn werkgever niet kende. Ik had het hem natuurlijk moeten vragen, maar ik ging ervan uit dat hij vast goede redenen had om zijn verleden te verzwijgen. Ik vermoedde dat er iets was gebeurd waardoor hij het korps moest verlaten. Wellicht was het noodzakelijk een andere identiteit aan te nemen. Was hij op de vlucht voor wraakzuchtige criminelen? Zat hij in een soort getuigenbeschermingsprogramma? Dat verklaarde dan waarom ons postbusadres in Amsterdam was, niet in Leiden. Robbie beschikte ook over opvallend goede contacten met het Openbaar Ministerie, zonder welke hij Research & Discover nooit had kunnen opzetten. Dat hij ook wars was van publiciteit zei me genoeg.

De slagbomen gingen omhoog. De auto voor me stootte een vieze

wolk uit. De stoet zette zich in gang.

Het was druk bij de entree van de Kolos. Een stuk of tien personen, waarvan ik er enkelen herkende als bewoners, stonden luidruchtig met elkaar te praten. Ik reed de parkeergarage onder het gebouw in en zette mijn motor in het vak van onze flat. De lift moest van de vijfde etage komen, stopte op de begane grond en zakte naar de kelder. Ik stapte in en drukte op het knopje van de vijfde.

De deur van ons appartement stond wijdopen. Een geüniformeerde agent hield bij de opening de wacht. Tot mijn verbazing stond de deur van de archiefkamer achter hem ook open. Hoe was dat mogelijk? Die deur was altijd elektronisch vergrendeld. Sinds de dag dat Robbie me aannam, had ik tegen een dichte deur aangekeken in het besef dat daarachter de diepste geheimen van Research & Discover verborgen lagen. Hoewel Robbie Corbijn mij inmiddels genoeg vertrouwde, had hij me er nooit binnengelaten. Hoe kon die deur dan nu geopend zijn? En Robbie zat nota bene in India!

De agent stelde zich wijdbeens voor de ingang op en maakte een afwerende handbeweging.

‘Mevrouw, u kunt niet verder.’

‘Laat me erdoor, ik werk hier.’

Zijn wenkbrauwen gingen omhoog.

‘Werkt u voor het recherchebureau van meneer Corbijn?’

Ik hield de post omhoog. De agent tuurde naar het adres. Dat overtuigde hem nog niet en daarom haalde ik mijn gele legitimatiebewijs tevoorschijn. Een man in burgerkleding kwam uit het archief, sjouwend met een loodzware doos. Hij stapte in de lift. Een bang gevoel maakte zich van mij meester.

Wat was hier aan de hand? Werd ons recherchebureau ontmanteld?

De agent riep een naam. Een fors gebouwde man met een rood aangelopen gezicht waggelde uit de archiefkamer. Toen hij mij zag, klaarde zijn gezicht op.

‘Mevrouw De Jong?’ Het klonk verheugd. ‘Lowina?’

Hij duwde de agent opzij en stak mij een hand toe.

‘Ik ben Peter Piers, de hoofdofficier van justitie.’

‘Wat gebeurt hier?’

‘Onze operatie zit erop,’ legde Piers uit. ‘Wij ronden de zaak af.’